

Niets mooier dan veel vlinders in de tuin. Hoe lok je ze? En wat moet die brandnetel daar in die pot?

Door **Caspar Janssen**

Het is een behoefte die meestal opkomt rond deze tijd van het jaar: ik zou wel – wat meer – vlinders in de tuin willen. Iets meer dan die ene witte (het kleine koolwitje) en die ene bruine (de kleine vos) die af en toe voorbij fladderen. Want vlinders zijn mooi, en vrolijk stemmend, veel mooier en vrolijker stemmend dan andere insecten.

Maar de vraag is: hoe moet dat, zoveel mogelijk vlinders naar je tuin lokken?

Een waarschuwing vooraf: het creëren van de ideale vlindertuin in de tuin van een rijtjeswoning kan leiden tot opgetrokken wenkbrauwen van uw burens. Die hebben namelijk een netjes gemaaid gazon, of een mooi betegeld terras, met comforta-

bel tuinstoelen, een parasol en genoeg plek voor het parkeren van de fiets of de brommer. Dan springt de ideale vlindertuin nogal in het oog.

Want de ideale vlindertuin is grof gesteld vooral een wilde plantentuin. Daarbij is het zaak om niet al teveel te snoeien, maar wel te zorgen voor inhammen voor de insecten en voor voldoende beschutting en zonnige plekken, want vlinders houden van warmte.

Voordeel voor de burens: een schutting om de tuin is goed voor vlinders. Afwisseling in de hoogte van planten is ook belangrijk, evenals variatie in natte en droge plekken en enig reliëf, al komen we hier al meer op het terrein van de gevorderden.

Om het haalbaar te houden en omdat u wel van vlinders houdt, maar niet van al teveel rommeligheid, is

het zaak om tactisch en efficiënt te opereren en de aantrekkelijkste vlinderplanten in de tuin te zetten, gewoon aan te schaffen bij het plaatselijke tuincentrum. Daarbij is het goed om te bedenken dat vlinders niet alleen nectarplanten nodig hebben, maar ook waardplanten. Op die

De rups van de koninginpage houdt alleen van wortelloof

waardplanten legt het bevruchte vlindervrouwtje haar eitjes, waaruit rupsen komen. Die veranderen in een pop, en daar komt dan weer een vlinder uit tevoorschijn.

Balkonvlinders

Vlinders op het balkon, ook dat kan. De meeste planten groeien in bloembakken of potten; wel zullen er méér vlinders komen als het balkon beschut is. Met een pot met een vlinderstruik kom je al een heel eind. En met een mooie, bloeiende klimop kan een boomblauwtje zich er zelfs voortplanten. In het najaar komen er dan mogelijk zelfs atalanta's en distelvlinders op het balkon af. Bij tuincentra, maar bijvoorbeeld ook bij dierentuin Artis, zijn zakjes vlinderbloemzaad te koop voor in de bloembak.

En daar is uw dagpauwoog

De waardplant is, zoals Kars Veling van De Vlinderstichting het uitdrukt, 'het thuis' van de vlinder, de nectarplant is 'de kroeg'. Sommige vlindersoorten zijn zo kieskeurig dat ze maar 1 of 2 waardplanten hebben. De rups van de koninginpage houdt bijvoorbeeld alleen van wortelloof, die van de kleine vuurvlinder slechts van schapenzuring en veldzuring. Ook de citroenvlinder heeft maar twee waardplanten.

Waardplanten zijn bij de meeste mensen iets minder populair, omdat rupsen minder populair zijn dan vlinders, maar als u wilt dat uw tuin niet alleen de vlinders van de burens lokt, maar ook bijdraagt aan het in stand houden van de populatie, dan zet u bijvoorbeeld een grote brandnetel in een potje. Want de brandnetel is de enige waardplant van de klei-

ne vos, de dagpauwoog, het landkaartje en de atalanta. Over het in stand houden van populaties gesproken: het aantal vlindersoorten is in Nederland teruggelopen van 71 naar 54.

De beste en bekendste nectarplant is de treffend betitelde vlinderstuik. De vlinderstruik bloeit gedurende het hele jaar (er zijn verschillende varianten) en is onweerstaanbaar voor dagpauwoog, kleine vos, gehakkelde aurelia, atalanta, distelvlinder, citroenvlinder en verschillende witjes.

Een onderschatte wonderplant is, zo onthult Kars Veling, de vuilboom, ook wel sporkehout genaamd. Een bescheiden, 'ingetogen' plant, zegt Veling, met heel kleine groene bloempjes, die bloeit tot in augustus. De vuilboom is zowel nectarplant

(voor veel vlinders en voor bijen en hommels) als waardplant, voor de citroenvlinder en voor het boomblauwtje.

Een andere topper is de bloeiende klimop. Nectarplant voor veel soorten, waardplant voor het boomblauwtje. Bij het tuincentrum is zowel bloeiende als niet bloeiende klimop te koop.

Wilt u makkelijk scoren: atalanta's en dagpauwogen zijn gek op rottend fruit.

Het maximaal haalbare resultaat, binnen de gestelde beperkingen? Als u het echt voor mekaar krijgt om de ideale plantenmix samen te stellen dan is het mogelijk om gedurende het jaar wel twintig vlindersoorten in de tuin op bezoek te krijgen. Zoals genoemde soorten - de koninginpage uitgezonderd - maar ook het

bont zandoogje, het icarusblauwtje en met een beetje geluk ook het prachtige oranjetipje (pinksterbloem, judaspenning, damastbloem) in het voorjaar en de kleine vuurvlinder in het najaar (herfstaster). In een stadstuin in Amsterdam ligt dat aantal iets lager. Voor de duidelijkheid: we hebben het hier niet over nachtvlinders; die zijn, om voor de hand liggende redenen, minder populair.

In het boek Vlinders in de tuin; tuinideeën en praktische tips, wordt uitgebreid ingegaan op wat er nodig is voor een ideale vlinderuin. Met veel adviezen voor een optimaal resultaat. Het boek is verkrijgbaar via: De Vlinderstichting. vlinderstichting.nl

Dagvlinders in de tuin

Atalanta ⑥
Bont zandoogje
Boomblauwtje
Bruin zandoogje
Citraenvlinder ③
Dagpauwoog ⑤
Distelvlinder ①
Gehakkelde aurelia ④
Groot koolwitje
Icarusblauwtje
Klein geaderd witje
Klein koolwitje
Kleine vos ②
Kleine vuurvlinder
Landkaartje
Oranjetipje
Zwartsprietkopje

Bron Vlinders in de tuin; tuinideeën en praktische tips
Foto's Kars Veling (2, 3, 5) en Henk Bosma (1, 4, 6)/ de Vlinderstichting

Hemelsleutel!

Als u met niet al teveel inspanning een gemiddelde tuin gedurende het hele jaar aantrekkelijk wilt maken voor veel dagvlinders, dan is nevenstaande mix aan planten het meest geschikt. De planten bloeien in verschillende seizoenen en kleuren. Het zijn vooral nectarplanten, die samen van het vroege voorjaar tot het late najaar nectar bieden.

Vlinderstruik
Vuilboom/sporkehout

Bloeiende klimop
IJzerhard
Beemdkroon
Damastbloem
Hemelsleutel
Herfstaster
Koninginnenkruid
Lavendel
Vaste muurbloem
Enkelbloemige afrikaantjes

Foto's Martijn Beekman/de Volkskrant

